

Мая. 14
МБ

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-
педагогічної роботи

Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ



2020 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Міжнародний бізнес в умовах економічної інтеграції

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**

галузь знань: **29 «Міжнародні відносини»**

спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**

освітня програма **«Міжнародний бізнес»**

вид дисципліни: **обов'язкова**

факультет **Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу**

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“ 28” серпня 2020 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: к. е. н., доцент кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії Дерід І.О.

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

Протокол від “27” серпня 2020 року № 1

В.о. завідувача кафедри



(підпис)

Ірина ДЕРІД
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “28” серпня 2020 року № 1

Голова науково-методичної комісії

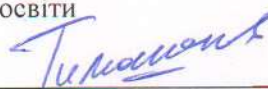


(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником проектної групи) «Міжнародний бізнес» другого (магістерського) рівня вищої освіти

Гарант освітньо-професійної програми (керівник проектної групи) «Міжнародний бізнес» другого (магістерського) рівня вищої освіти



(підпис)

Ігор ТИМОШЕНКОВ
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Міжнародний бізнес в умовах економічної інтеграції» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес» підготовки магістра спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни є формування у студентів сучасного економічного мислення та системи спеціальних знань у сфері міжнародної економічної інтеграції, розкриття сучасних наукових концепцій, понять, методів, рівнів, видів, масштабів поширення та перспектив розвитку міжнародної економічної інтеграції господарюючих суб'єктів, усвідомлення умов, які економічна інтеграція створює для міжнародного бізнесу.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК2.. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК4. Здатність працювати в команді

ЗК5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

- формування наступних фахових компетентностей:

ФК1. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації.

ФК2 Здатність розробляти та аналізувати моделі розвитку національних економік і визначати їхню роль у сучасній світогосподарській системі.

ФК3. Здатність визначати й оцінювати прояви економічного глобалізму, виклики та дисбаланси глобального розвитку та їх вплив на міжнародні економічні відносини.

ФК5. Здатність застосовувати кумулятивні знання, науково-технологічні досягнення, інформаційні технології для осягнення сутності феномену нової економіки, виявлення закономірностей та тенденцій новітнього розвитку світового господарства.

ФК6. Здатність застосовувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин і аналізі їхнього впливу на економічний розвиток країн.

ФК7. Здатність аналізувати й оцінювати геоекономічні стратегії країн з позиції національних економічних інтересів.

ФК8. Здатність прогнозувати тенденції розвитку міжнародних ринків з урахуванням кон'юктурних змін.

ФК9. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

ФК11. Здатність розуміти специфіку та форми ведення міжнародного бізнесу в умовах економічної інтеграції.

ФК 14. Здатність до стратегічного управління транснаціональною корпорацією.

1.3. Кількість кредитів - 3

1.4. Загальна кількість годин - 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
<u>Денна форма навчання</u>	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-ий	1-ий
Семестр	
1-ий	1-й
Лекції	
16 год.	10 год. (4 ауд.+6 дист.)
Практичні, семінарські заняття	
14 год.-	год.
Лабораторні заняття	
Не заплановано	год.
Самостійна робота	
60 год.	80 год.

Індивідуальні завдання
Контрольна робота (6 годин в межах самостійної роботи)

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

ПРН 1. Мати необхідні для професійної діяльності знання та навички з ділових комунікацій у сфері міжнародних економічних відносин, а також ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях, включаючи усну та письмову комунікацію іноземною мовою/іноземними мовами.

ПРН 2. Креативно мислити, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах використання різних діагностичних методологій провідних міжнародних організацій

ПРН 3. Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів міжнародних економічних відносин.

ПРН 5. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

ПРН 6. Аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали, вести прикладні аналітичні розробки, професійно готувати аналітичні матеріали.

ПРН 7. Досліджувати й аналізувати моделі розвитку національних економік та обґрунтовувати заходи досягнення їх стратегічних цілей в умовах трансформації світогосподарських відносин.

ПРН 8. Розробляти та досліджувати адаптивні моделі вирівнювання дисбалансів та нівелювання загроз глобального розвитку, пропонувати варіанти вирішення проблем за результатами дослідження.

ПРН 10. Розуміти закономірності та тенденції розвитку світового господарства і феномену нової економіки з урахуванням процесів інтелектуалізації, інформатизації та науково-технологічного обміну.

ПРН 11. Розуміти сутність соціального виміру глобального економічного розвитку та імплементувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин.

ПРН 12. Визначати гео економічні стратегії країн та їхні регіональні економічні пріоритети з урахуванням національних економічних інтересів і безпекової компоненти міжнародних економічних відносин у контексті глобальних проблем людства й асиметричності розподілу світових ресурсів.

ПРН 13. Ідентифікувати зміни кон'юнктури ринків під дією невизначених факторів, здійснювати їх компаративний аналіз, критично оцінювати наслідки продуктованих ідей та прийнятих рішень з метою прогнозування тенденції розвитку глобальних ринків

ПРН 16. Демонструвати знання міжнародного економічного права та здійснювати міжнародний бізнес на його основі.

ПРН 17. Здійснювати аналіз міжнародного бізнесу, що реалізується в умовах економічної інтеграції.

ПРН 18. Аналізувати та вирішувати актуальні проблеми міжнародного бізнесу (фінансові, організаційні, маркетингові, безпекові, інноваційні).

ПРН 19. Розробляти стратегії транснаціональної корпорації.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретичні підходи до дослідження міжнародної економічної інтеграції

Сутність категорії «економічна інтеграція». Сутність категорії «міжнародна економічна інтеграція». Розробка проблем міжнародної економічної інтеграції вітчизняними економістами. Зарубіжні економічні концепції і школи міжнародної економічної інтеграції.

Тема 2. Міжнародна економічна інтеграція як форма взаємодії господарюючих суб'єктів.

Основні напрямки міжнародної економічної інтеграції на мікро-, мезо- та макрорівні. Мікрорівень: стратегічні альянси, злиття та поглинання фірм, спільні підприємства, ТНК, об'єднання підприємств. Стратегії інтеграції підприємств: вертикальна, горизонтальна, діагональна та змішана інтеграція. Екстернальна та інтернальна інтеграція. Мезорівень: транскордонні регіони, міжрегіональні економічні зони, міжнародні кластери. Макрорівень: зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок, економічний союз, політичний союз.

Тема 3. Економічний аналіз наслідків для міжнародного бізнесу вступу країн у торговельно-економічні союзи

Теорія ефектів митних союзів. Динамічні ефекти від приєднання країн до торговельно-економічних груп. Вплив інтеграційних процесів на економічне зростання.

Тема 4. Інтеграційні процеси у Західній Європі і їх вплив на міжнародний бізнес

Етапи західноєвропейської інтеграції. Основні етапи формування митного союзу в рамках ЄС. Єдиний митний тариф як інструмент торговельної політики ЄС. Інституційна система і фінансові ресурси ЄС. Загальна сільськогосподарська політика ЄС. Загальна торгова політика. Економічні відносини з третіми країнами. Особливості єдиної зовнішньоторговельної політики ЄС. Проблеми розширення ЄС і його подальшого

розвитку . Інтеграційні угруповання в Європі. Вплив на міжнародний бізнес України статусу асоційованого члену ЄС.

Тема 5. Інтеграційні процеси у Центрально-Східній Європі.

Інтеграційні угруповання Центрально-Східної Європи. Перспективи приєднання країн Центральної і Східної Європи до ЄС. СНД, ГУАМ, Організації Чорноморського економічного співробітництва як інтеграційні утворення, до складу яких входить частина країн ЦСЄ.

Тема 6. Основні напрямки інтеграції Північної та Латинської Америки.

Передумови та особливості північноамериканської інтеграції. Основні положення угоди НАФТА, позитивні і негативні ефекти НАФТА, припинення дії НАФТА та введення USMCA. Загальна характеристика латиноамериканської економічної інтеграції. Інтеграційні процеси в Меркосур. Економічна інтеграція в межах Андської групи. Інтеграційні процеси в КАРІКОМ

Тема 7. Особливості інтеграційних процесів в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні.

Загальна характеристика інтеграційних тенденцій в країнах, що розвиваються. Особливості азіатсько-тихоокеанської економічної інтеграції. Асоціація країн Південно-Східної Азії (АСЕАН). Інвестиційна зона АСЕАН: цілі, основні напрямки створення і результати. Взаємне економічне співробітництво. АТЕС: цілі та напрямки діяльності. організаційна структура. Торгова та інвестиційна лібералізація в АТЕС: напрямки, складності проведення та результати.

Тема 8. Інтеграція на африканському континенті .

Економічна інтеграція в Західній Африці. Економічне співтовариство країн Західної Африки (ЕКОВАС). Валютне та економічне співробітництво країн Центральної Африки. Центральнафриканське валютно-економічне співтовариство (СЕМАК). Інтеграційні процеси в Південній і Східній Африці. БРІКС як особливе інтеграційне утворення країн різних континентів.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Теоретичні підходи до дослідження міжнародної економічної інтеграції	10	2	2			6	10	1				9
Тема 2. Міжнародна економічна інтеграція як форма взаємодії господарюючих суб'єктів.	10	2	2			6	11	2				9
Тема 3. Економічний аналіз наслідків для міжнародного бізнесу вступу країн у торговельно-економічні союзи	10	2	2			6	10	1				9
Тема 4.. Інтеграційні процеси у Західній Європі і їх вплив на міжнародний бізнес	10	2	2			6	10	2				8
Тема 5.Інтеграційні процеси у Центрально-Східній Європі	10	2	2			6	10	1				9
Тема 6. Основні напрямки інтеграції Північної та Латинської Америки.	10	2	2			6	10	1				9
Тема 7. Особливості інтеграційних процесів в Азіатсько-	10	2	1			6	9	1				8

Тихоокеанському регіоні.												
Тема 8. Інтеграція на африканському континенті .	10	2	1			6	8	1				7
Контрольна робота	6					6	6					6
Підготовка до екзамену	6					6	6					6
Усього годин	90	16	14			60	90	10				80

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні підходи до дослідження міжнародної економічної інтеграції. Концептуальні засади міжнародної економічної інтеграції. Основні класичні концепції МЕІ. Фрітрейдерство (А. Сміт, Д. Рікардо, Дж. Ст. Мілль). Ранній та пізній неолібералізм (В. Репке, М. Алле, Б. Баласса). Теорія корпоративізму (С. Рольф, У. Ростоу). Теорія структуралізму (Г. Мюрдаль). Неокейнсіанство (Р. Купер). Теорії дирижизму (Я. Тінберген, Р. Санвальд, І. Штолер)	2
2	Міжнародна економічна інтеграція як форма взаємодії господарюючих суб'єктів. Рівні та типи міжнародної економічної інтеграції	2
3	Економічний аналіз наслідків для міжнародного бізнесу вступу країн у торговельно-економічні союзи	2
4	Інтеграційні процеси у Західній Європі і їх вплив на міжнародний бізнес	2
5	Інтеграційні процеси у Центрально-Східній Європі	2
6	Основні напрямки інтеграції Північної та Латинської Америки.	2
7	Особливості інтеграційних процесів в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні. Інтеграція на африканському континенті.	2

	Усього	14
--	--------	----

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	- Опрацювати конспект за темою 1. - Опрацювати рекомендовану літературу за темою. - Підготуватися до відповіді на питання, винесені на семінарське заняття. - Обрати одну із наукових публікацій, запропонованих у списку рекомендованої літератури за темою, та написати до неї наукову рецензію від свого імені.	6
2	Опрацювати конспект за темою 2. Опрацювати рекомендовану літературу за темою. Підготуватися до відповіді на питання, винесені на семінарське заняття. Обрати одну з наукових публікацій, запропонованих у списку рекомендованої літератури за темою, та написати до неї наукову рецензію від свого імені.	6
3	- Опрацювати конспект за темою 3. - Опрацювати рекомендовану літературу за темою. - Підготуватися до відповіді на питання, винесені на семінарське заняття. - Написати письмово відповідь за такою схемою: обрати члена Митного союзу ЄАЕС та на основі статистичних даних, наукових, аналітичних публікацій, прописати результати участі в цьому митному союзі для обраної країни.	6

4	1. Опрацювати конспект за темою 4. 2. Опрацювати рекомендовану літературу за темою. 3. Підготуватися до відповіді на питання, винесені на семінарське заняття. 4. Написати письмово відповідь за такою схемою: 4.1. Ознайомтеся з умовами функціонування зони вільної торгівлі між Україною та ЄС URL: http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=b142801e-b932-4207-aea9-df3728dad379&title=FaqZPitanFunktsionuvanniaVilnoiTorgivliMizhUkrainoiuTas 4.2. Ознайомтеся із порядком заповнення і скачайте бланк сертифікату EUR.1 та заяву для видачі сертифіката з перевезення товару з України за формою. URL: https://eu-ua.org/eksport-yes/sertyfikat-eur1 4.3. Ознайомтеся із концепцією визначення походження товару URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/ugoda-pro-asociaciyu/01.1_Protocol_1.pdf 4.4. Ознайомтеся із процедурою акредитації (обліку) на митниці URL: http://brokstar.com.ua/ua/poslugi/akreditacija-reestracija-pidpriemstva-na-mitnici 4.5. Ознайомтеся зі списком документів, необхідних для обліку на митниці. URL: http://custombrokers.kiev.ua/polezn/7-perechen-dokumentov-dlya-akkreditacii-na-tamozhne-chastnyh-predprinimateley.html 4.6. Ознайомтеся із процедурою сертифікації промислової продукції та харчової продукції для експорту в ЄС. URL: https://eu-ua.org/eksport-yes/uhoda-pro-asotsiatsiiu-novi-mozhlyvosti-dlia-biznesu 4.7. Оберіть товар для експорту в ЄС. Запишіть свій вибір. Заповніть сертифікат EUR.1 із цим товаром, оберіть при заповненні країну експорту (такі пункти як рахунок фактура, експортер, імпортер - знайдіть в Інтернеті серед прикладів інвойсів). 4.8. Зайти на сайт URL: http://trade.ec.europa.eu/tradehelp/ та вбийте у форму відповідно до сертифікату EUR.1 товар (знайшовши відповідний йому код) та країну експорту, на сайті буде показано інформацію про умови експорту цього товару. Запишіть ці умови.	6
5	1. Опрацювати конспект за темою 5 2. Опрацювати рекомендовану літературу за темою	6

	3. Підготуватися до відповіді на питання, винесені на семінарське заняття. 4. Обрати одну із наукових публікацій, запропонованих у списку рекомендованої літератури за темою, та написати до неї наукову рецензію від свого імені.	
6	1. Опрацювати конспект за темою 6. 2. Опрацювати рекомендовану літературу за темою. 3. Підготуватися до відповіді на питання, винесені на семінарське заняття. 4. Обрати одну із наукових статей, запропонованих у списку рекомендованої літератури за темою, та написати до неї наукову рецензію від свого імені.	6
7	1. Опрацювати конспект за темою 7. 2. Опрацювати рекомендовану літературу за темою. 3. Підготуватися до відповіді на питання, винесені на семінарське заняття. 4. Написати есе обсягом до 3-х сторінок за темою «Перспективи та проблеми створення найбільшої зони вільної торгівлі в Азії (АСЕАН + Китай, Японія, Південна Корея, Австралія, Нова Зеландія, Індія)» 5. Обрати одну з наукових публікацій, запропонованих у списку рекомендованої літератури за темою, та написати до неї наукову рецензію від свого імені.	6
8	1. Опрацювати конспект за темою 8. 2. Опрацювати рекомендовану літературу за темою. 3. Підготуватися до відповіді на питання, винесені на семінарське заняття. 4. Написати доповідь обсягом 5–10 сторінок за темою «Причини виникнення БРІКС, характер взаємодії країн-учасниць, мета та перспективи». Оформлення: поля усі по 2 см., нумерація сторінок зверху праворуч, оформлення списку використаних джерел за вимогами ДСТУ 8302:2015, посилання	6

	в квадратних дужках. Використати не менше трьох джерел. Структура: титульний аркуш, зміст, вступ, пункти основної частини, висновки, список використаних джерел. 5. Обрати одну із наукових публікацій, запропонованих у списку рекомендованої літератури за темою, та написати до неї наукову рецензію від свого імені.	
9	Виконання контрольної роботи	6
10	Підготовка до екзамену	6
	Разом	60

6. Індивідуальні завдання

Контрольна робота, на виконання якої передбачено 6 годин із загального обсягу самостійної роботи студента.

Контрольна робота передбачає написання під час самостійної роботи студента письмової відповіді на поставлене проблемне завдання. Обсяг роботи має становити 10 аркушів, надрукованих Times New Roman, 14, інтервал 1,5, із зазначенням використаних джерел та наявністю посилань на них (посилання надаються у квадратних дужках по тексту, наприклад [4, с. 55]). Список використаних джерел має складатися не менше ніж із 10 джерел, зазначених в алфавітному порядку або в порядку згадування. Більшість джерел мають бути новими. Робота має не реферативний характер, а аналіз поставленої проблеми на основі існуючих даних, думок експертів, власних суджень та висновків студента.

Максимальний бал можна отримати лише за виконання вимог до оформлення, давши відповідь на поставлене питання (проаналізувавши проблему), обов'язково із зазначенням власної думки та висновків.

Варіант контрольної для кожного студента індивідуальний, його можна обрати самостійно або варіант буде призначено викладачем.

Орієнтовний перелік тем

Варіант 1. Схарактеризувати загальну сільськогосподарську політику ЄС та її можливі наслідки для аграрного бізнесу України.

Варіант 2. Схарактеризувати позитивні та негативні фактори для міжнародного бізнесу в межах інтеграційного об'єднання КАРИКОМ.

Варіант 3. Аналіз можливих наслідків для бізнесу в результаті виходу Великої Британії із ЄС.

Варіант 4. Специфіка бізнесу в межах міжнародного кластеру.

Варіант 5. Проблеми та перспективи міжнародного бізнесу в межах АСЕАН.

Варіант 6. Аналіз взаємної торгівлі країн Чорноморського економічного співробітництва.

Варіант 7. Аналіз країн-асоційованих членів ЄС та характеру взаємодії їхнього міжнародного бізнесу із ЄС.

Варіант 8. БРІКС як нова форма економічної інтеграції: аналіз проблем та перспектив.

Варіант 9. USMCA замість NAFTA: причини змін, перспективи нового договору та перші результати.

Варіант 10. Роль спеціальних економічних зон у міжнародній інтеграції.

Варіант 11. Геополітичні передумови євразійської інтеграції.

Варіант 12. Аналіз перспектив та поточної ефективності Євразійського економічного союзу.

Варіант 13. Вплив інтеграційних процесів на розвиток міжнародного бізнесу.

Варіант 14. Розкрити глобальні проблеми інтеграції (на основі даних Світового банку).

Список використаних джерел оформлюється з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

7. Методи контролю

У даному курсі дисципліни використовуються наступні форми контролю:

відповіді на семінарських заняттях;

перевірка виконання письмових робіт в рамках самостійної роботи студента (надсилаються через платформу Moodle);

перевірка виконання контрольної роботи;

підсумковий контроль у вигляді письмового екзамену.

У разі настання / подовження дії обставин непереборної сили (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборотою відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість скласти екзамен дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Міжнародний бізнес в умовах економічної інтеграції». URL: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=1978>

Критерії оцінки успішності та результатів навчання

1. За кожне семінарське заняття встановлено максимальну кількість балів, що їх можна отримати, виконавши усі запропоновані завдання докладно та без помилок. Зазвичай сюди входить відповідь на запитання, винесене на обговорення на семінарське

заняття, або виступ з обговорення наукових публікацій, вивчення яких винесене в самостійну роботу студента, виконання письмового завдання, винесеного на самостійну роботу, а також чіткі короткі відповіді студента на додаткові питання викладача в межах, винесеної на обговорення теми. Якщо студент плутано та неповно відповідає на основне питання, не відповідає на додаткові питання – його бал знижується. Підвищити його студент може, проявляючи подальшу активність на семінарі, відповідаючи на питання, поставлені іншим студентам, якщо ті не знають відповіді.

2. У курсі дисципліни передбачено 1 контрольну роботу. Контрольна робота виконується вдома та має низку вимог до оформлення, в основі роботи – пошук інформації для повної аргументованої відповіді на поставлене проблемне питання. Виконання всіх вимог і наукова цінність роботи дає максимальний бал.

3. Підсумком вивчення дисципліни є складання письмового екзамену. Макет білету та приклад білету надається студентам заздалегідь. Біля кожного завдання в екзаменаційному білеті проставлено максимальну кількість балів, що їх можна отримати за наявності чіткої, правильної відповіді. Перше питання передбачає розгорнуту відповідь і оцінюється від 20 до 0 балів в залежності від повноти, правильності та обґрунтованості відповіді. Відповіді на друге та третє питання не передбачають розгорнення. Головним критерієм оцінювання тут є вірність відповіді, її чіткість. Максимально за відповідь на кожне з цих питань можна одержати 10 балів.

Увага. У разі настання / подовження дії **обставин непереборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної форми навчання певний відсоток семінарських занять може бути проведений в дистанційній формі (із використанням **платформи Moodle:** (<https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=1978>) **та Zoom**)

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота								Екзамен	Сума	
							Разом			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7 T8	Контрольна робота	60	40	100
5	5	5	5	5	5	10	20			

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

1. Європейська економічна інтеграція. Модуль 6 : навчальний посібник / Стрельцов В.Ю. ; За заг. ред. М. Бойцун, Я. Мудрий, О.М. Рудік . – Харків : Магістр, 2009 . – 145 с. : табл., рис. – (Бібліотека державного службовця місцевих органів влади у галузі європейської інтеграції) . - Бібліогр.: с.114-115 .
2. Кухарська Н.О. Україна в сучасних інтеграційних процесах: Навчальний посібник. Одеса: «Атлант VOI COIU», 2015. 186 с.
3. Матюшенко І. Ю. Євроінтеграція України в системі міжнародної економічної інтеграції : навч. посібн./ І. Ю. Матюшенко, С. В. Беренда, В. В. Резніков. – Х.: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015. – 504 с.
4. Мисько О.Н. Международная экономическая интеграция.— СПб: Университет ИТМО, 2015. – 174 с.
5. Ожигина В. В., Шкутько О.Н., Петрушкевич Е.Н. Международная экономическая интеграция : [учебное пособие для учреждений высшего образования по специальностям "Мировая экономика, "Маркетинг", "Международные отношения", "Логистика", "Коммерческая деятельность на внешнем рынке"] под ред. В. В. Ожигиной. Минск : БГЭУ, 2017. 431 с.
6. Резніков В.В. Формування комплексного підходу щодо вдосконалення державного регулювання механізму міжнародної інтеграції України. Харків: Екограф, 2011. – 168 с.

Додаткова література

7. Гончаренко С.Н. Черноморское экономическое сотрудничество: первые 25 лет – Black Sea Economic Cooperation: the First 25 Years / С.Н. Гончаренко. – М. : Ин-т Европы РАН , 2018. – 114 с. – (Доклады Института Европы = Reports of the Institute of Europe / Федеральное гос. бюджетное учреждение науки Ин-т Европы Российской акад. наук ; № 348
8. Грищенко Є.С., Скоробогатова Н.Є. Теоретичні аспекти визначення сутності міжнародної економічної інтеграції. *Економічний аналіз*. 2016. Т. 24. №1. С. 16-21. URL: [file:///C:/Documents%20and%20Settings/User/%D0%9C%D0%BE%D0%B8%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B/Downloads/1107-5527-1-PB%20\(1\).pdf](file:///C:/Documents%20and%20Settings/User/%D0%9C%D0%BE%D0%B8%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B/Downloads/1107-5527-1-PB%20(1).pdf)
9. Назаров М.І., Макаренко О.Я. Сучасний стан інтеграційних процесів у світі. *ЕКОНОМІКА І СУСПІЛЬСТВО*. 2018. Вип. 18. С. 57-65. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/18_ukr/9.pdf
10. Риндзак О.Т. Міжнародна економічна інтеграція у системі чинників у системі чинників державної міграційної політики. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Вип. 3. С. 655-660.
11. Черних В.В. Міжнародні кластери: економічна сутність і класифікація. . *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2014. В. 118 (ч.1). С. 203-213.
12. Чечурина, М.Н. Международная интеграция и международные организации: учеб. пособие по дисциплине «Международная интеграция и международные организации» и «Международная экономическая интеграция» для студентов специальности 030701. 65 и направлений 031900.62- Международные отношения, 080100.62-Экономика (профіль «Мировая экономика») / М.Н. Чечурина. – Мурманск: изд-во: МГТУ, 2012. – 269 с. URL: http://window.edu.ru/resource/808/78808/files/mstu_mezhdunarodnaya_integratsiya_i_mezhdunarodnye_organizatsii.pdf

Інформаційні ресурси

1. Информационный портал Евразийского экономического союза .URL: <https://portal.eaeunion.org/ru-ru/public/main.aspx>
2. Світовий банк. URL: <https://www.vsemirnyjbank.org/>
3. An official website of the European Union. URL: https://eeas.europa.eu/ru/eu-information-russian_ru
4. BRICS INFORMATION PORTAL URL: <http://infobrics.org/>

11. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom можуть проводитися всі лекційні заняття;
- дистанційно на платформах <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=1978>) та Zoom можуть проводитися практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи, можливе написання контрольної роботи, передбаченої навчальним планом;
- аудиторно (за затвердженим розкладом занять) можливе проведення практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборобою відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти **екзамен дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Міжнародний бізнес в умовах економічної інтеграції», режим доступу: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=1978>